

Tema kauss ei saa iialgi tühjaks. . . : “Põimiksuutra” Prabhūtā peatükk*

Märt Läänemets

Sissejuhatus

“Põimiksuutra” kangelase Sudhana 52 hüvesõbra seas, kes annavad talle järjekorras õpetusi ja juhatusi selle kohta, kuidas bodhisattvad peavad tegema bodhisattvategusid, on silmatorkavalt palju naisi — tervelt 21. Nende seas on nii inimesi kui ka jumalannasid. Võttes “Põimiksuutrat” kui kirjanduslikku teksti ja ajalooallikat, mis kahtlemata peegeldab oma ajastu ühiskondlikke hoiakuid ja väärtushinnanguid, võib selle põhjal nentida naiste kõrget ja auväärset positsiooni Vana-India linnaühiskonnas meie ajaarvamise esimestel sajanditel. Samuti peegeldab see toonaste budistide — mahaajaana sustrate autorite (kes tõenäoliselt olid õpetatud mungad) — suhtumist naistesse kui võrdväärsetesse õpetajatesse, kes on süüvinud seadmusevalda¹ ja võimelised andma edasi kõige sügavamaid bodhisattvatarkusi.

*“Põimiksuutra” (*Gaṇḍavyūhasūtra*) lühitutvustus leidub EAO aastaraamatus 2006. Vt Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi aastaraamat 2006. Tartu: Eesti Akadeemiline Orientaalselts, 2006, lk 59–86.

¹‘Seadmusevald’ (*dharmadhātu*) on “Põimiksuutra” keskseid mõisteid, mida võib määratleda kui buddha õpetuse teostamisel edasijõudnud ehk virgunud inimeste (olendite) maailmataju, kogu maailma mõistmist buddha seadmuse kohaselt ja ka vastavat eluviisi. Edasijõudnud bodhisattvate kohta tarvitatakse siin sageli epiteete, mis viitavad nende võimele haarata või valgustada kogu seadmusevalda, nagu näiteks *asaṅgadharmadhātugaganajñānagocarāḥ* (‘need, kes kulgevad takistamatult seadmusevalda ilmaruumi teadmises’), *gaganasamaprajñāḥ sarvadharmadhāturaśmijālaspharanatayā* (‘need, kellel on ilmaruumitaoline mõistmine, millega nad heidavad valguskiirte võrke läbi kogu seadmusevalda’).

Näiteks kerjusnunna Sinhavidžrimbhitād, Sudhana 25. hüvesõpra, kelle nimi langeb kokku suutra algul kirjeldatud Buddha keskendumisseisundi nimega, kirjeldatakse kui virgunud ja väga kõrgele tasemele jõudnud mõistjat, kes austab kõiki buddhasid ning on ületava mõistmise väel ületanud sõltuvuse kõikidest mõistetest:

Kõik olendid, kes minu sellist buddhade austamist mõistavad, jõuavad kindlasti ülimesse täielikku virgumisse. Ja kõikidele olenditele, kes minu juurde tulevad, annan ja kuulutan ma seda ületava mõistmise õpetust. Mina, õilis poeg, näen teadmisesilmaga kõiki olendeid, kuid ei lange sõltuvusse olendi mõistest ega mõtle selle peale. Ma kuulen kogu maailma lausumisi, mõisteid ja tähendusi, kuid ei mõtle neist, sest ma ei ole kiindunud ühessegi jutu teemasse. Ma näen kõiki nõndaläinuid, kuid ei mõtle neist, sest ma tunnen läbi ja lõhki seadmusekeha.² Ma hoian koos kõiki nõndaläinu seadmuseratta ringe, kuid ei mõtle neist, sest ma saan aru seadmuste omaolemusest. Igal mõttechetkel lähen ma läbi kogu seadmusevalla, kuid ma ei mõtle sellest, sest ma saan aru seadmuste näivusest.³

Sinhavidžrimbhitā on “Põimiksuutras” ainuke nunn. Kõik teised naissoost hüvesõbrad on kas jumalannad või ilmalikud emandad ja tütarlapsed. Jumalannadest õpetajaid, keda kokku on 11 (üks maajumalanna,⁴ 8 ööjumalannat,⁵ Lumbinī metsasalu jumalanna⁶ ja jumalate tütar⁷), me selles põgusasissejuhatuses eraldi ei käsitle, piirdudes vaid nentimisega, et nende kirjeldused ja õpetused on stiililt ja vormilt rikkalikemad ja õpetuslikult sisult sügavamad suutra hüvesõprade peatükkide seas. See näitab toonase mahajaana arengufaasi selget tendentsi budismi õpetuse mütoloogilise esituse

²(*dharmasārīra*) Selle all mõeldakse ilmselt budistliku pühakirja tekste, buddha seadmuse kogusid. “Ületava mõistmise suutrates kasutatakse selles tähenduses sõna *dharmakāya* ‘seadmuseihu’, viidates tekstikogudele kui ‘elavale seadmusele’, mida loetakse, kirjutatakse ümber ja levitatakse. (Vt Linnart Mäll. Nulli ja lõpmatuse kohal. Tartu: Ilmamaa, 1998 (2003), lk 237–238; samuti Linnart Mäll, Märt Läänemets, Teet Toome. Ida mõtteloo leksikon: Lõuna-, Ida- ja Sise-Aasia. Tartu: Tartu ülikooli orientalistikakeskus, 2006, lk 180.) “Põimiksuutra” autorid pole mõistete täpsele määratlemisele ilmselt nii suurt tähelepanu pööranud, sellepärast võibki siin kohata ka näiteks terminite *sārīra* (‘keha’: enamasti füüsilise, materiaalse, ka surnud keha, säilmete tähenduses) ja *kāya* (‘ihu’: elav keha) vahelduvat kasutamist rohkem või vähem samatähenduslike terminitena.

³*Gaṇḍavyūhasūtra*. Ed. by Dr. P. L. Vaidya. — Buddhist Sanskrit Texts, No. 5. Darbhanga: The Mithila Institute of Post-Graduate Studies and Research in Sanskrit Learning, 1960 (2002), lk 153.

⁴*prthivīdevatā*

⁵*rātridevatā*

⁶*lumbinīvanadevatā*

⁷*devakanyā*

tähtsustamise suunas, mis hiljem jõudis oma kõrgpunkti vadžrajaana tekstides, kus õpetajateks on eranditult mütoloogilised tegelased.

Kümmekond inimnaistest hüvesõpra (kelle kirjeldustes leidub samuti rikkalikult mütopoeetilist ainet) esindavad värvikat galeriid Vana-India linnanaiste tüüpidest kahe erandiga, kelleks on n-õ mütologiseeritud olulised naistegelased Šākjamuni Buddha eluloost: Buddha ema Mājādevī ja šaakja tütarlaps Gopā. Alljärgnevalt annan nende täieliku nimekirja koos nimede tõlke ja seisuste nimetustega:

Āśā (*Āśā* ‘Lootus’) — vaga emand (*upāsikā*);

Maitrājanī (*Maitrayānī* ‘Sõbralik’) — tütarlaps (*kanyā*);

Prabhūtā (‘Küllus’) — vaga emand;

Atšalā (*Acalā* ‘Liikumatu’) — vaga emand;

Sinhavidžrimbhitā (*Simhavijṛmbhitā* ‘Lõvimõire’) — nunn (*bhikṣuṇī*)

Vasumitrā (‘Jõukas Sõbranna’) — suursugune emand (*bhagavatī*);

Bhadrottamā (‘Ülimalt Hea’) — vaga emand;

Šrīmati (*Śrīmati* ‘Auväärne Tarkus’) — tütarlaps (*dārikā*).

Pooled neist, täpsemalt neli, on esitatud tiitli või seisuse nimetusega ‘upāsika’ (*upāsikā*), mille ma olen tõlkinud ‘vagaks emandaks’, sest selle nimetusega tähistatakse budistlikus kirjanduses enamasti naissoost ilmalikke budiste, kes on sageli ka munkade ja nunnade materiaalsed toetajad (meessoost ilmalikud budistid kannavad nimetust *upāsaka*⁸). “Põimiksuutra” on kõiki neid kujutatud jõukate kodanikuemandatena, kes on välimuselt väga kaunid, elavad uhketes majades aedade või parkide keskel; kel on suur varandus ja arvukas kaaskond, kelle seas võib olla nii maiseid kui ka mütoloogilisi olendeid. Siiski ei ole “Põimiksuutra” autorid seadnud endale eesmärgiks anda naiste kui teatud sotsiaalsete tüüpide esitust, vaid naishüvesõprade näol kujutatakse teatud budistlikke voorusi. Seega on iga “vaga emand” idealiseeritud koondkuju mingist bodhisattva voorusest või ületavast toimingust või ka mitme vooruse kombinatsioonist.⁹

⁸Vt Ida mõtteloo leksikon, lk 228.

⁹“Põimiksuutra” nelja naistegelase (Sinhavidžrimbhitā, Āśā, Prabhūtā ja Vasumitrā) analüüsi ja iseloomustuse, samuti vastavate peatükkide ingliskeelse tõlke leiab Diana Y. Paul'i raamatust *Women in Buddhism*, Berkeley: Asian Humanities Press, 1979, lk 94–105, 134–165.

Nii näiteks Āśā, kes õpetab seda, kuidas läbi loendamatute elude teostada ülimat täielikku virgumist kõikidel aegadel ja kõikides maailmasüsteemides elavate kõikide olendite vabastamiseks sansaarast, kehastab kannatlikkust (*kṣānti*). Aga Prabhūtā, kes toidab kõiki olendeid ja varustab neid kõige vajaliku ja meelepärasega, et nad võiksid saada buddhadeks ja bodhisattvateks, kehastab heldust ehk annetamist (*dāna*). Atśalā kehastab mõtlust (*dhyāna*) ja keskendumist (*samādhi*), õpetades seda, kuidas nende kaudu olla oma meeles kõikide aegade kõikidest buddhadest, bodhisattvatest, hüvesõpradest ja nende vaimsetest saavutustest lahutamatu (*avirahita*). Nunn Sinhavidžrimbhitā, nagu eelnevas lõigus selgus, kehastab kõikide seaduste tühjust läbinägevat mõistmist (*prajñā*). Prostituudina kirjeldatud Vasumitrā aga õpetab armukunstide abil seda, kuidas vabaneda kirgedest ja saada kiretuks (*virāga*).

Prabhūtā peatükk on väga hea stiilinäide “Põimiksuutra” hüvesõprade lugudest, ning on üles ehitatud suutra tüüpilise peatükina koos kõikide kohustuslike alajaotustega.

1. Sudhana hüvesõprade otsimisele ja neilt õpetuste saamisele motiveeritud meeleseisundi kirjeldus.
2. Hüvesõbra asukohta ja hüvesõbra enda kirjeldus.
3. Sudhana kohtumine hüvesõbraga, austusavaldused, tuleku põhjuse sõnastamine ja õpetuse palumine.
4. Hüvesõbra õpetus.
5. Hüvesõbra õpetuse kokkuvõte, milles ta ülistab bodhisattva vourusi ja tunnistab, et võrreldes tõeliste bodhisattvatega on tema saavutatu ja õpetus vaid piiratud ulatusega.
6. Sudhanale juhtnööride andmine järgmise hüvesõbra leidmiseks.
7. Sudhana lahkumine.

Jutustuses kasutatakse mahajaana suutrate tüüpilist, väga rikast kujundlikku keelt ja loendamatusse suunduvaid arvujadasid, loomaks lugeja meeles võimalikult palju seoseid ning mõõtmatuse tunnetust, et näidata helduse vouruse kõikehõlmavat universaalset mõtet ja tähendust.

Kirjeldades Prabhūtā kui toitjat-annetajat — heldet ema, kuid ka eeskuju ja õpetaja tüüpi, kes kannab igakülgset hoolt kõikide olendite eest —, rõhutatakse tema kaaskonda kuuluva kümne tuhande naise kujundiga, keda määratletakse kui “esimesi kümnete sadade tuhandete äraarvamatute naiste-

hulkade seas, kes teevad sedasama, mida minagi (st Prabhūtā)”, asjaolu, et tegelikult kehastavad kõik naised neid Prabhūtā voorusi, mis on olulised (kuid mitte ainukesed) bodhisattva suurte vooruste seas.

Vaga emand Prabhūtā¹⁰

Nüüd oli noorsand Sudhana, täidetuna soovist omandada hüvesõprade õpetusepilvi, rahutu nagu meri, kuhu on suurtest pilvedest ohtralt vihma sadanud. Hüvesõpradelt saadud teadmise valguses olid kiiresti küpsenud tema võimed, nagu päikese käes tärkavad viljakal pinnasel kiiresti taimevõrsed. Hüvesõprade õpetused, mis olid nagu täiskuukiirte võrgustik, jahutasid tema ihu ja meelt. Ta janunes hüvesõprade õpetuste järele, nagu palava päeva kuumusest vaevatud hirvekari januneb vee järele. Tema meel virgus hüvesõprade õpetustest nagu lootsetiik, mis täitub Himaalaja mägedest allavoolavast veest või nagu lootseõis, mis avaneb, kui mesilased selle vastu puutuvad. Teda valgustas pidevalt hüvesõprade õpetuste kalliskivisära, nii et ta oli nagu kõiksugu kalliskive täis aaretsaar. Hüvesõprade õpetustest oli talle osaks saanud pälvimuste ja teadmise hulk, nagu suurel džambu puul puhkevad õied ja viljad. Hüvesõprade õpetuste kuulmisest oli ta omandanud nii suured varud, nagu taevast täidavad Ülimao ja Indra vägevast mängust sündinud suured pilverünkad. Hüvesõprade õpetuste väel oli ta tõusnud plekitule säravale seadmuse mäetipule, mis oli nagu kolmikilma ehteks olev Tšitra mäetipp. Teda haarasid endasse hüvesõprade õpetuste väel kasvama hakanud vooruste hulgad, mistõttu ta oli võidukas ja võitmatu nagu kolmekümne kolmest jumalast ümbritsetud Šakra, asuravürstide hävitaja.

Sedaviisi jõudiski ta Samudrapratiṣṭhāna linna, et üles otsida vaga emand Prabhūtā. Seal sai ta rahva käest teada, et vaga emand Prabhūtā on linna keskel oma majas. Selle peale suunduski noorsand Sudhana vaga emand Prabhūtā elupaika ning jäi käsi rinnale kokku surudes ukسلävele seisma.

Ta nägi seda vaga emand Prabhūtā maja, mis oli avar ja ruumikas, mille seinad olid tehtud kalliskividest, millel igasse nelja ilmakaarde avanes uks ja mis oli kaunilt kokku seatud äraarvamatult ja mõõtmatusalt paljudest kalliskividest. Kõik see oli kujuteldamatute pälvimuste tulemus. Ta astus sinna majja sisse ja vaatas seal ringi.

Ta nägi vaga emandat Prabhūtād istumas kalliskiviistmel. Vaga emand Prabhūtā oli oma parimas nooruses, värske, rõõsa ja õrn, jumekas ja imekaunis. Teda ehtis parimatest ja värskeimatest kirkavärvilistest õitest pununud

¹⁰Gaṇḍavyūhasūtra, lk 205–209.

lillepärg. Tema juuksed olid lahti, tema liikmed olid ilma eheteta ja ta kandis pikka helevalget rüüd. Peale buddhade ja bodhisattvate ei astunud sellesse majja mitte ühegi olendi jalg, keda ta poleks ületanud oma ihu kaunidusega, oma meele ülevusega, oma säraga, oma jumega ja oma hiilgusega. Kes iganes olend aga, olgu siis jumal või inimene, juhtus vaga emandat Prabhūtād nägema, see tundis temas kohe ära õpetaja.

Selles majas oli kümme tuhat istet, mis olid uhkemad ja toredamad kõikidest taevastest ja maapealsetest istmetest, sest need olid tekkinud bodhisattvategude küpsemisest. Aga selles majas ei olnud näha mitte mingisuguseid toidu- ega joogivarusid, ei rõivaste ega ehete varusid; seal oli ainult üks tema ette maha pandud kauss.

Tema kõrval oli aga näha seismas kümnet tuhandet naist, kes kõik olid nagu haldjad oma kauni välimuse ja jume poolest, oma kehahoiaku poolest, oma kätehoiaku poolest ja oma võluvuse poolest, kes pidasid end ülal nagu haldjad, kes kandsid taevalikke rüüsid, kelle liikmed olid ehitud taevalike ehetega, kelle häälekõla oli meeldiv nagu haldjatel ja kes olid igatepidi haldjate mõõtu. Need naised olid valmis tegema kõike, mida ta iganes ütles, seistes tema ees, liikudes tema lähedal, jälgides teda, mõeldes tema peale, tervitades teda, vaadates tema poole, avaldades talle austust, olles talle kuulekad ja kummardades tema ees. Ja nende liikmetelt tõusis magus lõhn, mis kandus üle kogu linna. Ja kõikide olendite meel, kes iganes seda lõhna tundsid, vabanes ebaõnnest, vaenust, vägivallast, kadedusest ja kiivusest, hirmust ja valelikkusest, muutus vaguraks ja rahulikuks, tarmukaks ja toimekaks, võrdsustavaks ja hoolivaks, talitsetuks ja teiste heatahtlikkusest lugu pidavaks. Kes aga iganes nende häält kuulis, selle meel sai ülimalt rõõmsaks, läbinisti õnnelikuks ja aupaklikuks. Kes aga iganes neid nägi, see tundis ennast kohe kirgedest vabanenuna.

Siis kummardas noorsand Sudhana vaga emanda Prabhūtā jalge ette maani maha, tegi vaga emanda Prabhūtā ümber päripäeva mitusada tuhat auringi ning jäi siis käsi rinnale kokku surudes tema ette seisma ja ütles nõnda: “Oo õilis emand, minu meeles on tekkinud soov jõuda ülimesse täielikku virgumisse. Aga ma ei tea, kuidas peab bodhisattva õppima tegema seda, mida bodhisattvad teevad, kuidas peab sellega peale hakkama. Ma olen aga kuulnud, et õilis emand annab bodhisattvatele õpetusi ja juhatusi selle kohta. Palun siis õilsat emandat, et ta räägiks mullegi, kuidas bodhisattva peab õppima seda, mida bodhisattvad teevad, kuidas sellega peale hakkama.”

Lausus siis õilis emand talle vastu sedaviisi: “Mina, õilis poeg, olen jõudnud bodhisattvate vabanemisse, mille nimi on “hävimatult kokku seatud pälvi-

muste varakamber”.¹¹ Sellepärast mina, õilis poeg, pakun sellest ühestainsast kausist kõikidele kõikisugu sihtidega eri olenditele¹² just seesugust toitu, mida nende süda ihaldab ning mis on valmistatud kõikisugu kastmete ja maitseainetega, mis on kõikisugu värvi ja kõikisugu lõhnadega. Sedasi siis mina, õilis poeg, pakun sellest ühestainsast kausist just seesugust toitu, mida kellegi süda ihaldab, sadadele, tuhandetele, sadadele tuhandetele, miljonitele, miljarditele, sadadele tuhandetele miljarditele, ühesõnaga sõnulseletamatult sõnulseletamatul hulgal kõikisugu sihtidega eri olenditele. Kõigile neile pakun ma just sellist toitu, mida kellegi süda ihaldab, ma teenindan neid, valmistan neile rõõmu, pakun neile naudingut, teen neile heameelt, täidan nende soovid just nii, nagu on nende meele järele.

See kauss aga ei saa mitte kunagi tühjaks, toit ei lõpe selles mitte kunagi otsa, see ei ammendu mitte kunagi, ma ei anna sellest kunagi viimast ära, toidul selles ei ole otsa ega äärt, mitte kunagi ei hakka selle põhi paistma.

Sedamoodi, õilis poeg, pakun ma nii paljudele kõikisugu sihtidega eri olenditele, kui palju on siin kontinendil kokku algosakesi,¹³ isegi nii paljudele olenditele, kui palju on neljast kontinendist koosnevas maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kahes tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kolmes suures tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, ühesõnaga, nii paljudele olenditele, kui palju on sõnulseletamatult sõnulseletamatul hulgal buddhaväljadel kokku algosakesi, ühesõnaga, kõikidele olenditele, kes iganes minu juurde tulevad, just sellist toitu, mida kellegi süda ihaldab ning mis on valmistatud kõikisugu kastmete ja maitseainetega, mis on kõikisugu värvi ja kõikisugu lõhnadega. Ma teenindan neid kõiki, ma valmistan neile rõõmu, pakun neile naudingut, teen neile heameelt, täidan nende soovid just nii, nagu on nende meele järele.

See kauss aga ei saa mitte kunagi tühjaks, toit ei lõpe selles mitte kunagi otsa, see ei ammendu mitte kunagi, ma ei anna sellest kunagi viimast ära, toidul selles ei ole otsa ega äärt, mitte kunagi ei hakka selle põhi paistma.

Kui kas või kõik kõikisugu sihtide ja kõikisugu soovidega eri olendid kõigis kümnes ilmakaares asuvatest maailmavaldadest tuleksid minu juurde, siis kõigile neile annaksin ma just sellist toitu, mida nende süda ihaldab, just nii, nagu on nende meele järele.

Nii nagu kõikisugu toitusid, nõnda annan ma kõikidele olenditele ka kõikisugu jooke, kõikisugu parimaid mahlu, kõikisugu magamisasemeid, kõikisugu rõivaid, kõikisugu lilli, kõikisugu vanikuid, kõikisugu lõhnaaineid, kõik-

¹¹*akṣayakoṣo bodhisattvavimokṣa*

¹²*nānādhimuktāni sattvāni*

¹³*jambudvīpaparamāṇurajaḥsamāni sattvāni*

sugu viirukeid, kõiksugu salve, kõiksugu puudreid, kõiksugu kalliskive, kõiksugu ehteid, kõiksugu kalliskivivankreid, kõiksugu päevavarje, kõiksugu lippe, kõiksugu vimpleid, kõiksugu kõige paremaid asju just nii, nagu on nende meele järele.

Ja veel, õilis poeg, kes iganes idakaares ühes maailmavallas on viimast korda kehastunud kuulaja¹⁴ või erakbuddhana,¹⁵ kes on saanud kätte kuulaja või erakbuddha virgumise vilja,¹⁶ kõiki neid olen mina toitnud.

Ja nii nagu idakaares ühes maailmavallas, nõnda ka sajas maailmavallas, tuhandes maailmavallas, sajas tuhandes maailmavallas, miljonis maailmavallas, sajas miljonis maailmavallas, miljardis maailmavallas, sajas miljardis maailmavallas, sajas tuhandes miljonis miljardis maailmavallas, kes iganes nii paljudes maailmavaldades, kui palju on meie kontinendil kokku algosakesi, kui palju on neljast kontinendist koosnevas maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kahes tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kolmes tuhandes suures tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, kes iganes, õilis poeg, idakaares nii paljudes maailmavaldades, kui palju on sõnulseletamatult sõnulseletamatul hulgal buddhaväljadel kokku algosakesi, on viimast korda kehastunud kuulaja või erakbuddhana, kes on saanud kätte kuulaja või erakbuddha virgumise vilja, kõiki neid olen mina toitnud.

Nii nagu idakaares, nõnda ka lõunakaares, läänekaares, põhjakaares, kirdekaares, kagukaares, edelakaares, loodekaares, alumises kaares ja ülemises kaares.

Kes iganes, õilis poeg, idakaares ühes maailmavallas on veel üks kord sündinud bodhisattvana,¹⁷ ka neid kõiki olen mina toitnud, enne kui nad on istunud maha virgumispaika, võitnud surmajumala kõige tema väega ning virgunud ülimesse täielikku virgumisse.

Nii nagu idakaares ühes maailmavallas, nõnda ka sajas maailmavallas, tuhandes maailmavallas, sajas tuhandes maailmavallas, miljonis maailmavallas, sajas miljonis maailmavallas, miljardis maailmavallas, sajas miljardis maailmavallas, sajas tuhandes miljonis miljardis maailmavallas, kes iganes nii paljudes maailmavaldades, kui palju on meie kontinendil kokku algosakesi, kui palju on neljast kontinendist koosnevas maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kahes tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kolmes tuhandes suures tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, kes iga-

¹⁴ *śrāvaka*

¹⁵ *pratyekabuddha*

¹⁶ *bodhiphala*

¹⁷ *ekajātīpratibaddhā bodhisattvāḥ*

nes, õilis poeg, idakaares nii paljudes maailmavaldades, kui palju on sõnul-seletamatult sõnulseletamatul hulgal buddhaväljadel kokku algosakesi, on veel üks kord sündinud bodhisattvana, kõiki neid olen mina toitnud, enne kui nad on istunud maha virgumispaika, võitnud surmajumala kõige tema väega ning virgunud ülimasse täielikku virgumisse.

Nii nagu idakaares, nõnda ka lõunakaares, läänekaares, põhjakaares, kirdekaares, kagukaares, edelakaares, loodekaares ja alumises kaares ning samuti ülemises kaares on ühes maailmavallas neid, kes on veel üks kord sündinud bodhisattvana, kõiki neid olen mina toitnud, enne kui nad on istunud maha virgumispaika, võitnud surmajumala kõige tema väega ning virgunud ülimasse täielikku virgumisse.

Ja nii nagu ülemises kaares ühes maailmavallas, nõnda ka sajas maailmavallas, tuhandes maailmavallas, sajas tuhandes maailmavallas, miljonis maailmavallas, sajas miljonis maailmavallas, miljardis maailmavallas, sajas miljardis maailmavallas, saja tuhandes miljonis miljardis maailmavallas, kes iganes nii paljudes maailmavaldades, kui palju on meie kontinendil kokku algosakesi, kui palju on neljast kontinendist koosnevas maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kahes tuhandes maailmavallas kokku algosakesi, kui palju on kolmes tuhandes suures tuhandelises maailmavallas kokku algosakesi, kes iganes, õilis poeg, ülemises kaares nii paljudes maailmavaldades, kui palju on sõnulseletamatult sõnulseletamatul hulgal buddhaväljadel kokku algosakesi, on veel üks kord sündinud bodhisattvana, kõiki neid olen mina toitnud, enne kui nad on istunud maha virgumispaika, võitnud surmajumala kõige tema väega ning virgunud ülimasse täielikku virgumisse.

Kas sa näed, õilis poeg, neid kümmet tuhandet naist siin minu ümber?”

“Jah, näen, õilis emand,” vastas Sudhana.

Prabhūtā lausus: “Nemad on esimesed kümnete sadade tuhandete äraarvamatute naistehulkade seas, kes teevad sedasama, mida minagi. Nad on andnud ühesugused töötused,¹⁸ neil on ühesugused hüvejuured,¹⁹ ühesugused väljendusviisid,²⁰ nad on ühtemoodi puhtad oma veendumuses käia seda teed.²¹ Nende mõtted on sama puhtad kui minulgi. Nende käigud on sama puhtad kui minulgi. Nende mõistus on sama mõõtmatu kui minulgi. Nad on omandanud samasugused võimed nagu minagi. Nende meel on sama läbitungiv kui minulgi. Nad tegutsevad samal alal kus minagi. Nad on omaks võtnud samad seadmusejuhatused mis minagi. Neil

¹⁸ *ekapraṇidhānāni*

¹⁹ *ekakuśalamūlāni*

²⁰ *ekaniryāṇavyūhāni*

²¹ *ekādhimuktipathaviśuddhāni*

on sama kindel siht kui minulgi. Nad kuulutavad seadmust samal sihil mis minagi. Nende välimus on sama puhas kui minulgi. Nende jõud on sama mõõtmatu kui minulgi. Nad on sama tarmukad ja võitmatud nagu minagi. Nad kuulutavad täiel häälel seadmust nagu minagi. Nende hääl, ükskõik kellega nad suhtlevad, on sama puhas kui minulgi. Nende voorused on sama puhtad kui minulgi, sest need mõõtmatud voorused on samasuguse värvinguga. Nende teod on sama puhtad kui minulgi, sest need laitmatud teod on saanud puhtaks küpsedes. Nende suur sõbralikkus on sama läbitungiv kui minulgi, sest nad soovivad vabastada kõiki olendeid. Nende suur kaastunne on sama läbitungiv kui minulgi, sest nad viivad katkematult kõiki olendeid küpsusele. Nende ihu teod on sama puhtad kui minulgi, sest nad näitavad oma ihu kõikide olendite rõõmuks vastavalt nende meelestatusele. Nende jutu teod on sama puhtad kui minulgi, sest ükskõik kellega nad suhtlevad, räägivad nad ikka seadmousevallast. Nad jõuavad alati kõikide buddhade juurde ja hoiavad nende lähedale nagu minagi. Nad jõuavad kiiresti kõikidele buddhaväljadele nagu minagi. Nagu minulgi, on neil vahetu teadmine selleks, et sooritada austusavaldusi kõikidele buddhadele. Nad järgivad kõiki seadmousejuhatusi ja on sama puhtad oma tegemistes nagu minagi ning on seeläbi jõudnud kõikidele bodhisattvasemetele.

Need kümme tuhat naist, õilis poeg, lähevad ühe hetkega läbi kümne ilma-kaare selleks, et toita neid, kes on veel üks kord sündinud bodhisattvana, neile sellest samast kausist nõnda toitu pakkudes. Nad lähevad läbi kümne ilmakaare ka selleks, et annetades pakkuda toitu kõikidele varsti olema- tuks saavatele kuulajatele ja erakbuddhadele. Minnes nõnda läbi kümne ilmakaare, pakuvad nad toitu ka kõikidele näljaste vaimude hulkadele.

Mina aga, õilis poeg, pakun jumalatele jumalate rooga, lohemadudele lohemadude rooga, tontidele tontide rooga, haldjatele haldjate rooga, hiidudele hiidude rooga, tulilindudele tulilindude rooga, koerakoonlastele koerakoonlaste rooga, suurtele maduussidele suurte maduusside rooga, inimestele inimeste rooga, vaimudele vaimude rooga. Tule õige, õilis poeg, ja vaata korra oma silmaga, kuidas sellega on.”

Ja vaga emand Prabhūtā oli vaevalt selle jutuga lõpetada saanud, kui maja idapoolsest uksest astus vaga emand Prabhūtā varasemate töötuste väel kohe sisse mõõtmatul hulgal olendeid. Samamoodi astus maja lõunapoolsest, läänepoolsest ja põhjapoolsest uksest vaga emand Prabhūtā varasemate töötuste väel kohe sisse mõõtmatul hulgal olendeid.

Vaga emand Prabhūtā pani nad nendele istmete istuma ja pakkus neile just seesugust toitu, mida nende süda ihaldas ning mis oli valmistatud kõik- sugu kastmete ja kõikisugu maitseainetega, mis oli kõikisugu lõhna ja kõik- sugu värvi. Ta teenindas neid, rõõmustas neid, tegi neile heameelt, pakkus neile naudingut just nii, nagu oli nende meele järele.

Ja nii nagu kõiksugu toite ja roogi, pakkus ta neile ka kõiksugu valitud jooke, kõiksugu parimaid mahlu, kõiksugu istmeid, kõiksugu magamisasemeid, kõiksugu sõidukeid, kõiksugu rõivaid, kõiksugu lilli, kõiksugu vanikuid, kõiksugu lõhnaaineid, kõiksugu viirukeid, kõiksugu salve, kõiksugu puudreid, kõiksugu ehteid, kõiksugu kalliskivivankreid, kõiksugu päevavarje, kõiksugu lippe, kõiksugu vimpleid, kõiksugu kõige paremaid asju just nii, nagu oli nende meele järele.

Ta pakkus jumalatele jumalate roogi. Lohemadudele, tontidele, haldjatele, hiidudele, tulilindudele, koerakoonlastele, suurtele maduussidele, inimestele ja vaimudele pakkus ta kõigile vastavalt selliseid roogasid, mis olid nende meele järele.

See kauss ei saanud aga tühjaks, toit ei lõppenud selles otsa, see ei ammentunud, ta ei andnud sellest viimast ära, toidul selles ei olnud otsa ega äärt ega hakanud selle põhi paistma.

Seejärel ütles vaga emand Prabhūtā noorsand Sudhanale nõnda: “Mina, õilis poeg, olen jõudnud bodhisattvate vabanemisse, mille nimi on “hävimatult kokku seatud pälvimuste varakamber”. Kuidas aga suudaksin mina teada seda, mida teevad bodhisattvad, või rääkida nende voorustest. Nende pälvimused on ju hävimatud, sest nende pälvimuste meri on hävimatu. Nad on nagu ilmaruum, sest nende pälvimuste hulk on tohutu ja parimal viisil kokku seatud. Nad on nagu kuninglikud soove täitvad kalliskiviaarded, sest viivad täide töotusi kõikide olendite heaks. Nende pälvimused on nagu maailma ümbritsev suur ringmüür, sest nad kaitsevad kõikide olendite hüvejuuri. Nad on nagu suured pälvimuste pilved, sest lasevad pälvimustel sadada kõikide olendite peale nagu Ratnapāni. Nad hoiavad silma peal suurel pälvimuste varakambriil, sest nad on seadmuselinna väravavahid. Nad on suurte pälvimuste valgustajad, sest hajutavad kõikide olendite viltsuse ja pimeduse.

Mine, õilis poeg, siit lõuna poole linna nimega Mahāsambhava. Seal elab majaisand nimega Vidvas. Mine tema juurde ja küsi temalt, kuidas bodhisattva peab õppima tegema seda, mida bodhisattvad teevad, ja kuidas sellega algust tegema.”

Seejärel kummardas noorsand Sudhana veelkord sügavalt maha vaga emanda Prabhūtā jalge ette, tegi tema ümber mitusada tuhat auringi, ning ikka ja jälle vaga emanda Prabhūtā poole tagasi vaadates viimaks sealt lahkus.